

Nátyi Róbert

Szimbólumok nyelvén

Az Üzenet című kiállításról

Vigadó,
2022. V. 27. – VIII. 28.

SZOTYORY László:
Mandala II., olaj,
vászon, 95×130 cm,
HUNGART © 2022
↓

A Magyar Művészeti Akadémia képzőművész köztestületi tagjai számára rendezett kiállításnak a hívószava az üzenet. A szándékosan többértelmű mottó sokféle értelmezésre ad módot. Ha eltekintünk az elsődleges, konkrét olvasatoktól, amely a továbbított információ tartalmáról szól, akkor az átvitt értelem kapcsán minden művészi alkotás mondanivalója üzenet,

amely a létrehozó szándéka szerint a műalkotás eszközeivel átadott eszmei summázat. A művészet megjelenítő erejével az általában láthatatlannak valamilyen láthatóval történő reprezentálása.

Természetesen üzenetértéke van mindennek, amit az alkotó a befogadóval közölni szeretne. Ez a vizuális közlés a néző és a mű között jön létre, amely individuális

KÓTAI Tamás
Beégett pillanat I.,
fa, vegyes technika,
108x145 cm
HUNGART © 2022
→

kommunikációt feltételez. A képek hatást gyakorolnak a publikumra, de ne feledjük, ez a befolyás akkor is lehet elementáris, „ha a pontos jelentése megfoghatatlan, bizonytalan és rejtélyes marad” – írta Stuart Hall a *Rejtett dimenziók*ban. Éppen ez a többértelműség, a munkák interpretációjának elképesztő sokfélesége, a különböző rejtjelezett gondolatok dekódolásának lehetősége, a szellemi kaland izgalma kölcsönözhet hitelességet a jelenlegi válogatásnak is.

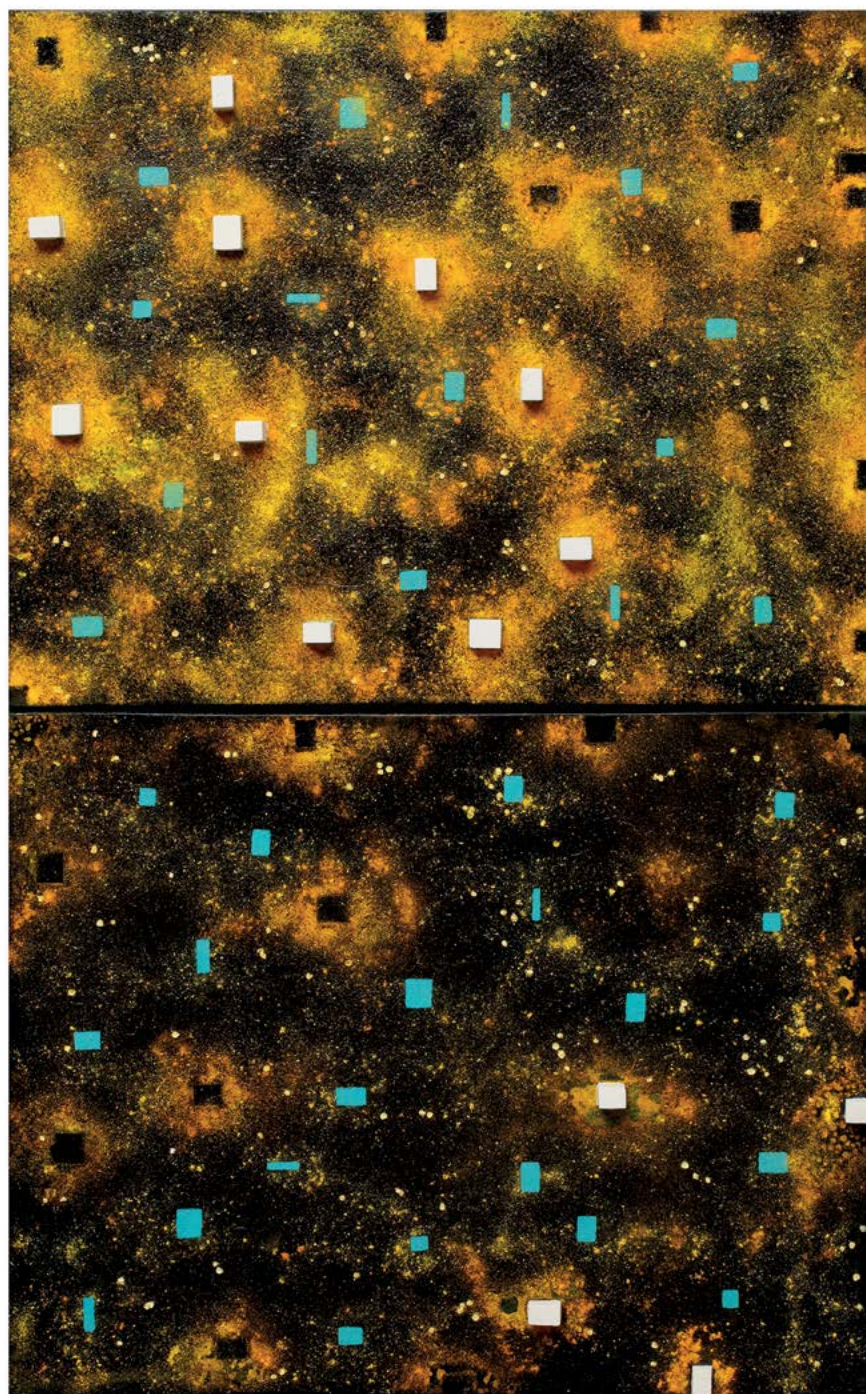
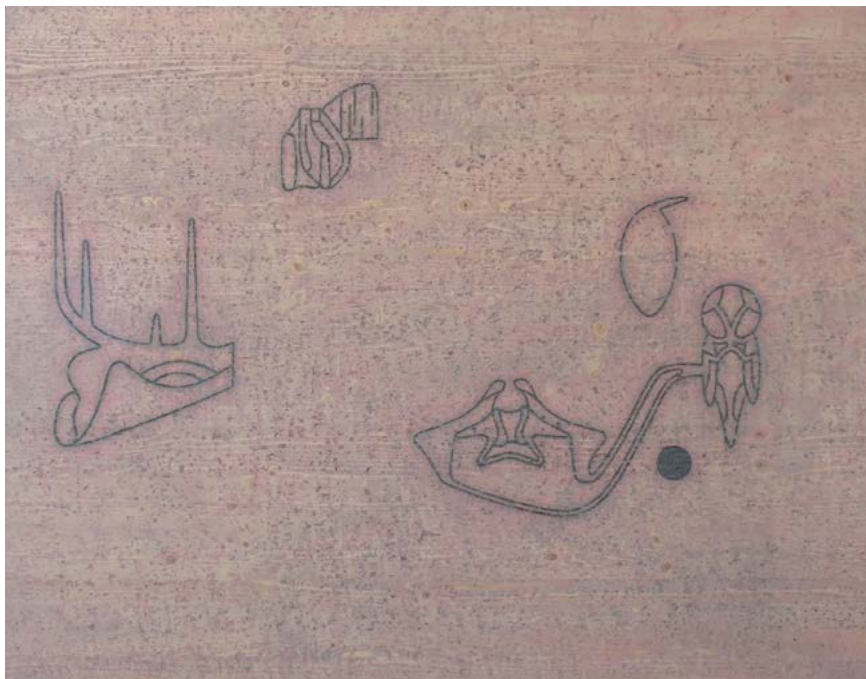
A tárlat tematikája adekvát módon kapcsolódik össze a művészeti kreatív munka értelmezésbeli, lényegi kérdéseivel. Az elkészült művek szólhatnak az érdemi rész deszifrázójának folyamatáról, vagy célul tűzhetik ki annak ábrázolását is. Ugyanakkor szabadságot is ad az alkotóknak a téma, hiszen minden beadott mű természeténél fogva alapvetően egy-egy üzenet. Tulajdonképpen maga az előszó is egy kísérletező – hermeneutikai – bűvészműtárgy a színes, kaleidoszkópszerű műegyüttes mondanivalójának a verbalitás nyelvére történő lefordítására, valamifajta illuzórikus közös nevezőre hozására.

A szerzői szándékoktól függően a definiált elképzelések lehetnek radikálisabbak vagy intimebbek, meditatívak, esetleg manifesztáció jellegűek, filozofikusak, avagy leírók. Lehetnek analitikus vallomások magáról a művészetről, vagy tarthatnak rokonságot a közvetlen valósággal. Akárhogyan is, de bírhatnak egyértelmű jelentéssel, illetve komplex tartalmakkal. Ráadásul a művek hatása akkor is lehet jelentékeny, ha a pontos jelentése megfoghatatlan, többértelmű, illetve rejtélyes marad. Közhelynek számít, de a művek és a befogadók kölcsönösen alakítják egymást. A művészi közlemények számtalan variációjára – a technikák felől közelítőtől a médiumon mint kommunikációs eszközön át az esszenciális mondanivalók változatosságáig – mutat fel példákat ez a közel nyolcvan alkotót felvonultató enumeráció.

A figurativitástól a hiperrealizmuson, fotónaturalizmuson, a természeti formákból kiinduló stilizáláson és a lírai elvonatkoztatáson át a geometrikus absztrakcióig igen kiterjedt a stiláris horizont. Nagy változatosságot agnoszkálhatunk az eszköz- és anyaghasználat területén is. A kollekciónban a hagyományos táblaképek (akril, olaj, enkauszika, pasztell, zománc) és a klasszikus rajzi (kréta, tus) és grafikai (rézkarc, linó) eljárások uralkodnak, míg a kő-, bronz- és faplasztikák, krómacél, assemblage, festett hungarocell, kerámia, textil, moha és víz dominálnak a szobrászi technikák között.

A célszerűséget szem előtt tartva – amennyiben a tematika felől közelítünk – megállapíthatjuk, hogy igen variábilis és sokrétű a kifejtett összegzések halmaza. Természetesen a vizuális tartalmakon túl a címadások is a felvetések intenzitásának hatását fokozzák. Az már más lapra tartozik, hogy az előre kódolt narratívák, amilyen hasznosak lehetnek, éppoly könnyen más irányokba is elterelhetik a nézőt.

A szakralitástól a hétköznapi profán humoráig, a történelmi idézetektől a művészettörténet kanonizált mestereinek parafrázisáig, a modern térképzetektől és természettudományos ismeretektől a belső világok intimitásáig bőséges a skála. Néhol a mágikus dimenziók immateriális tere, a kilencven fokos szögben megtört, önmagába visszatérő motívumok kristályba rendező-

↑
HÉRICS Nándor:
Végtelen út, flexibilis
 neon, kerékpár,
 170×30×100 cm
 HUNGART © 2022

dő alakzata felel a nagyon is matériában formát öltött, szigorú gesztusok kemény idomaira. Máshol az anyagi dimenziók mellett megjelenő emberi aspektusok, konkrét helyek megidézése közelében végtelen horizontok, határtalan szellemi perspektívák sorakoznak a táblákon. A felejthetetlen momentumok meditációs objektummá válása épp úgy főszereplő, mint ahogyan az idő múlásának a toposzával is találkozunk. Feltűnik egy delejes, sziporkázó fényben alighogy megmártózó, éjszakai műterem magánya, melyre a fény várásának lüktető, hullámzó, pulzáló, rituális beavatása, az elemek (tűz és víz) egymást kergető, lüktető ellenpontozása válaszol. Tovább lépve, újabb alkotások előtt megállapíthatjuk, hogy a létezés határainak – makro- és mikrokozmoszok – keresése, a lent és a fent által értelmezett mennyei konstellációk alkímiájának rendje, szintén kompozíciós elvvé válnak.

Napjaink mindnyájunkat érdeklő sorskérdései, a béke idilli képzete és a pusztítás vonagló haláltánca, kozmikus teóriák, a rítusok és legendák világa a *Kalevalától* az Artúr-mondakörig éppúgy megfogalmazásra kerülnek, mint például a magyar irodalom jeleseitől vett citátumok vizualizálása. Szembetűnő, hogy a művészek tekintélyes hányada a Biblia történeteit dolgozta fel. Számszerűleg az üdvtörténet, Jézus életének vizuális olvasata jelenik meg legtöbbször a kiállításon. Az alkotások egy jól körülhatárolható együttese a magyar történelem meghatározó személyiségeinek, szimbólumainak állít emléket. A stílárisan változatos anyagban az atlantiszi utópiák gesztusszerű, lírai látomása jól megfér az Örök Város emléktöredékeiből építkező, konstruktív formálásmód

szerkezetességével, a lélek belsejéből rezonáló immansens fények lágy absztrakciójával, ahogyan a hard edge és a színmezőfestészet minden ösztönösséget és homályosságot száműző, racionális tisztasága a kavargó gesztusokba gabalyodó, zsigeri festészettel, a szürreális víziók delejes mágiája az abszurd ready-made végtelent jelölő filozofikus gondolatmenetével.

A festményeken, grafikákon, szobrokon és installációkon az alkotók üzenetei bizonyosságot tesznek napjaink művészetének stíluspluralizmusáról, a témák, tartalmak gazdagságáról, az utak változatosságáról. A címadásban megadott vezérfonál bennünket, nézőket pedig aktivitásra bátorít, felszólítva, hogy váljunk a folyamat tevőleges részeseivé.

WROBEL
Péter: *Horizont,*
 farostlemez, lakk,
 gyanta, porfesték,
 14 festett fakocka,
 80×50 cm,
 HUNGART © 2022
 ←